

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 11. juna 2018. godine
Br. ref.: RK 1275/18

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

слуčaju br. KI55/18

Podnositelj

Jovan Jovanović

Ocena ustavnosti presude GSK-KPA-A-158/2015 Žalbenog veća Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za imovinu od 8. novembra 2017. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdij, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnositac zahteva

1. Zahtev je podneo Jovan Jovanović, iz Prizrena, (u daljem tekstu: podnositac zahteva) koga zastupa Žarko Gajić, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava presudu Žalbenog veća Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za imovinu (u daljem tekstu: Žalbeno veće KAI) [GSK-KPA-A-158/2015] od 8. novembra 2017. godine.
3. Osporena presuda podnosiocu je uručena 11. decembra 2017 godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Žalbenog veća KAI, kojom su navodno, podnosiocu zahteva povređena prava i slobode garantovane članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], članom 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 1. protokola 1 (Zaštita imovine) Evropske konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: EKLjP).
5. Podnositac od Suda traži da uvede privremenu mjeru kojom bi se suspendovala presuda Žalbenog veća KAI [GSK-KPA-A-158/2015] od 8. novembra 2017. godine.

Pravni osnov

6. Zahtev je zasnovan na članu 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članu član 27. [Privremene mere], članu 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. o3/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilima 29 [Podnošenje podnesaka i odgovora], i 54 [Zahtev za uvođenje privremenih mera] Poslovnika o radu Suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

7. Dana 11. aprila 2018. godine, podnositac je podneo zahtev Sudu.
8. Dana 18. aprila 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gérxhaliu-Krasniqi za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljenod sudija: Snezhana Botusharova (predsedavajuća), Bekim Sejdiu i Gresa Cakan-Nimani.
9. Dana 10.maja 2018. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i kopiju zahteva je prosledio Žalbenom veću KAI.
10. Dana 28. maja 2018. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznalo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 19. juna 1996. godine, podnositac zahteva je potpisao protokol [Br. 154/2-96] kojim je stupio u poslovni odnos sa društvenim preduzećem „Stan“

(u daljem tekstu: DP „Stan“) iz Prizrena, radi zajedničkog ulaganja u izgradnji poslovnog prostora površine 20.57 m² u Prizrenu, ulica Čuljan 2/12.

12. Istog datuma, podnositelj zahteva i ovlašćeno lice DP „Stan“ su potpisali ugovor o zajedničkom ulaganju [Br. 154/3-96] kojim se podnositelj zahteva obavezuje da deo ugovorene vrednosti u iznosu od 50% (iznos od 72.632,70 dinara) uplati na račun DP „Stan“, najkasnije do 24. juna 1996. godine, dok preostali deo novčanih sredstava, podnositelj je, shodno ugovoru, morao da uplati neposredno pre primopredaje lokala.
13. Dana 25. juna 1996. godine, podnositelj zahteva je uplatio 47.5 % od ugovorene cene, odnosno 69.006,00 dinara, blagajni DP „Stan“.
14. Dana 20. oktobra 2006. godine, podnositelj zahteva je podneo zahtev [KPA 16300] Kosovskoj agenciji za imovinu (u daljem tekstu: KAI), kojim je tražio potvrdu vlasničkih prava i povraćaj gorepomenutog poslovnog prostora.
15. Dana 14. maja 2009. godine, podnositelj zahteva je podneo urgenciju KAI, kojom je tražio ubrzanje postupka i donošenje odluke po njegovom zahtevu br. KPA 16300.
16. Dana 14. maja 2012. godine, podnositelj zahteva je podneo novi zahtev KAI, u kome je tražio informacije o statusu predmeta br. KPA 16300.
17. Dana 12. aprila 2013. godine, podnositelj zahteva je ponovo podneo zahtev KAI sa molbom „da se reši njegov zahtev predat još 2006. godine, na koji još uvek nije dobio odgovor.“
18. Dana 28. maja 2013. godine, podnositelj zahteva je podneo zahtev za uvid u predmet i dobijanje informacija o statusu predmeta br. KPA 16300.
19. Dana 21. oktobra 2014. godine, KAI je donela grupnu odluku [KPCC/D/C/264/2014] kojom je odbacila zahtev podnosioca uz obrazloženje „da je podnositelj dokazao da je platio samo 47.5% ugovorene cene, iako su ugovor o udruživanju rada i sredstava, kao i priznanica o uplati dela iznosa pozitivno verifikovani. Međutim podnositelj nije uspeo da dostavi nove dokaze i stoga nije stekao pravo svojine... .“
20. Podnositelj zahteva je podneo žalbu Komisiji za imovinske zahteve Kosova (u daljem tekstu: KIZK) na odluku KAI od 21. oktobra 2014 godine.
21. Dana 9. januara 2015. godine, KIZK je donela odluku kojom je zahtev podnosioca odbacila, u smislu člana 8.8 Aneksa III UNMIK Administrativnog uputstva 2007/5, prilagođenim u Zakonu br. 03/L-079 o KAI.
22. Dana 5. februara 2015. godine, podnositelj zahteva je podneo žalbu Žalbenom Veću KAI protiv odluke KZIK [KPCC/D/C/264/2014] od 21. oktobra 2014. godine.
23. Dana 8. novembra 2017. godine, Žalbeno veće KAI donelo je presudu [GSK-KPA-A-158/2015] kojom je žalba podnosioca zahteva odbijena kao

neosnovana. U obrazloženju presude se *inter alia* navodi: „*Vrhovni sud smatra da je KIZK donela pravičnu odluku prilikom odbijanja tužbe, tvrdeći da žalilac nije dokazao pravo imovine pre ili tokom sukoba, uprkos činjenici da je platio 47.50% ukupnog iznosa kupovne cene. Jedini dokaz u kojem se žalilac označava kao navodni vlasnik je ugovor, koji nije overen pred sudom, što za posledicu ima da, kao takav, on ne predstavlja navodno pravo svojine – što podrazumeva da se zahteva pismena forma, overa od strane organa i upis imovine u javne registre (Član 20. Zakona o osnovama svojinsko-pravnih odnosa).*“

Navodi podnosioca

24. Podnositelj zahteva tvrdi da su mu presudom Žalbenog veća KAI povređena prava i slobode garantovana članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], članom 32. [Pravo na pravno sredstvo] i članom 46. [Zaštita imovine] Ustava kao i članom 6 (Pravo na pravično suđenje) i članom 1 protokola 1 (Zaštita imovine) EKLjP.
25. Podnositelj navodi da je nesporna činjenica da on nije ispunio svoju obavezu u celosti, koju je imao prema DP „Stan“, ali da je i pored toga on stekao određeno pravo nad spornom imovinom, i to u određenom idealnom delu, time što je platio iznos od 47.50% ugovorene cene na predmetnom poslovnom prostoru, te je na osnovu ugovora postao suvlasnik.
26. Podnositelj smatra da su mu povređena prava iz člana 31. Ustava, u vezi sa članom 6 EKLjP jer je „*Žalbeno veće KAI zanemarilo činjenicu da ugovor o zajedničkom ulaganju [Br. 154/3-96] od 19. juna 1996. godine, zaključen između podnosioca zahteva i ovlašćenog lica DP „Stan“ shodno tada važećem zakonu i da predstavlja punovažan ugovor kojim je podnositelj stekao pravo na idealni deo od 47.5 % na predmetnom lokaluu, odnosno zaključenjem ugovora postao suvlasnik nad spornim objektom.*“
27. Podnositelj dalje tvrdi povedu člana 46. Ustava, u vezi sa članom 1 Protokola 1 jer „*Žalbeno veće KAI nije razmatralo niti ulazilo u suštinu ugovora o zajedničkom ulaganju koji po svim osobinama ima karakter predugovora, kojim bi nakon ispunjenih obaveza sačinio novi ugovor overen pred sudom i dobio zakonski punovažnu formu.*“
28. Podnositelj od Suda traži da se zahtev proglaši prihvatljivim, da se usvoji privremena mera kojom bi se suspendovala presuda Žalbenog veća KAI [GSK-KPA-A-158/2015], i da se predmet vrati na ponovno odlučivanje.

Prihvatljivost zahteva

29. Sud prvo ispituje da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom i dalje obrazloženi Zakonom i propisani Poslovnikom o radu.
30. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

*1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
[...]*

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.

31. Sud se poziva i na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnositelj primio sudske odluke.

32. U tom smislu, Sud smatra da je podnositelj zahteva ovlašćena strana, da je iscrpeo sva pravna sredstva i da je podneo zahtev u propisanom roku.

33. Međutim, Sud se dalje poziva na član 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuje:

Podnositelj podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretni akt javnog organa koji podnositelj želi da ospori.

34. Pored toga, Sud uzima u obzir pravilo 36 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o radu, koji propisuje:

(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

(d) ako je zahtev prima facie opravдан ili nije očigledno neosnovan.

(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

(b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravдавaju tvrdnju o kršenju ustavnih prava.

35. U konkretnom slučaju Sud zapaža da podnositelj osporava odluke i presude redovnih sudova, tvrdeći da se njima povređuju njegova prava iz člana 24., 31., 32. i 46. Ustava kao i člana 6 i člana 1. protokola 1 EKLjP, jer tokom sudskega postupka on nije mogao da ostvari svoja imovinska prava nad poslovnim prostorom nad kojim on smatra da ima prava, shodno ugovoru o zajedničkoj izgradnji koji je zaključio sa DP "Stan" 2006. godine.

36. Sud primećuje da se postupak koji je podnositelj pokrenuo pred redovnim sudovima odnosio na utvrđivanje prava vlasništva, što predstavlja pravo privatnog karaktera i, kao takvo, građansko pravo, na koje se primjenjuju standardi pravičnog suđenja iz člana 6. stava 1. EKLjP.

37. Sud dalje zapaža da podnositelj navodnu povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, dovodi u vezu sa činjenicom da su sudovi zanemarili da je ugovor o zajedničkom ulaganju [Br. 154/3-96] od 19. juna 1996. godine, zaključen shodno tada važećem zakonu, između podnosioca zahteva i

ovlašćenog lica DP „Stan“, i da shodno tome on predstavlja punovažan ugovor kojim je stekao pravo na idealni deo od 47.5% vlasništva nad poslovnim prostorom, te shodno tome, redovni sudovi su trebali da primene zakon koji je tada bio u primeni.

38. S tim u vezi Sud pre svega ukazuje da, shodno praksi Evropskog suda za ljudska prava (u dalnjem tekstu: ESLjP) zadatak Suda nije da preispituje zaključke redovnih sudova u pogledu činjeničnog stanja i primene materijalnog prava (vidi presudu ESLjP, *Pronina protiv Rusije*, odluka o dopustivosti od 30. juna 2005. godine, aplikacija broj 65167/01).
39. Takođe, Sud ponavlja da je potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, kao i tumačenje i primena zakona u punoj nadležnosti redovnih sudova, a da je uloga Ustavnog suda samo da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumentima. Stoga, Ustavni sud ne može da deluje kao sud "četvrte instance" (vidi: slučaj ESLjP, *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, od 16. septembra 1996. godine, stav 65; vidi takođe: *mutatis mutandis* Ustavni sud: slučaj KI86/11, podnositelj zahteva: *Milaim Berisha*, od 5. aprila 2012. godine).
40. Imajući u vidu glavne navode podnosioca vezane za povredu člana 31. Ustava u vezi sa članom 6 EKLjP, Sud nalazi, da je KAI u odluci KPPCC/D/C/264/2014 našao kao nespornu činjenicu da su podnositelj zahteva i DP "Stan" potpisali ugovor o zajedničkoj izgradnji poslovnog prostora, a koji je bio predmet spora, i da je taj ugovor sadržao propisane uslove kao i modalitet isplate ugovorene cene za predmetni poslovi prostor.
41. Međutim, isto tako, Sud primećuje da je KAI našao, da je taj ugovor potписан isključivo, između podnosioca zahteva i nadležnog lica kao predstavnika DP „Stan“, u formi koja nije propisana zakonom.
42. S tim u vezi, Sud na osnovu spisa predmeta i odluke KAI primećuje, da su redovni sudovi našli, da ugovor o zajedničkoj izgradnji poslovnog prostora nije zaključen u propisanoj formi pred sudom, čime on nije mogao da dobije zakonski punovažnu formu, kao što je to regulisano zakonom, čime se jedna takva radnja, sama po sebi ne može smatrati valjanim pravnim posлом kojim bi on mogao da stekne vlasničko ili suvlasničko pravo nad predmetnom imovinom, odnosno poslovnim prostorom.
43. Sud takođe primećuje, da je i Žalbeno veće KAI uzelo u obzir sve navode podnosioca vezano za predmetnu imovinu, pri čemu je i zaključilo da je „*Jedini dokaz u kojem se žalilac označava kao navodni vlasnik ugovor, koji nije overen pred sudom, što za posledicu ima da, kao takav, on ne predstavlja navodno pravo svojine.*“
44. Shodno tome, Sud iz datog obrazloženja ne vidi proizvoljnost, štaviše, Sud primećuje da je Žalbeno veće KAI uzelo u ispitivanje sve navode koje je podnositelj isticao tokom redovnog postupka, pri čemu je i dalo jasne zaključke zbog čega su ti navodi neosnovani.

45. Na osnovu toga, Sud smatra da su navodi podnosioca zahteva vezano za povredu člana 31. Ustava i člana 6 EKLjP neosnovani.
46. Sud dalje primećuje da podnositelj zahteva smatra da mu je presudom Žalbenog veća KAI povređen i član 46. Ustava u vezi sa članom 1 protokola 1 EKLjP, jer „*Vrhovni sud nije razmatrao niti ulazio u suštinu ugovora o zajedničkom ulaganju koji po svim osobinama ima karakter predugovora, kojim bi nakon ispunjenih obaveza sačinio novi ugovor overen pred sudom i dobio zakonski punovažnu formu.*“
47. Međutim, Sud je zapazio da su sudovi u svojim odlukama, a i Žalbeno veće KAI u presudi ustanovili, da podnositelj nije mogao da stekne pravo nad predmetnom imovinom jer nije ispunio nijedan od navedenih uslova koji bi mu omogućili da tvrdi da je stekao vlasničko ili suvlasničko pravo nad poslovnim prostorom.
48. Štaviše, Sud nalazi da je i podnositelj u svom zahtevu naveo da je on svestan činjenice da je zaključio samo predugovor, i da bi u nekom narednom periodu, po ispunjenju ugovorenih obaveza „*[...] sačinio novi ugovor overen pred sudom, čime bi on dobio zakonsku punovažnu formu.*“
49. S tim u vezi, Sud navodi, da se neko pravo može smatrati pravom na imovinu, samo onda kada za to postoji pravni osnov, odnosno, ukoliko je predmetna nepokretnost, stečena shodno zakonskim propisima putem nasleđivanja ili legalnom pravnom radnjom.
50. Shodno tome, Sud primećuje da podnositelj nije stekao imovinu u smislu člana 1. protokola 1 EKLjP, jer pravo na imovinu ne postoji do trenutka do kada lice nema konstatovano pravo nad određenom imovinom koja je u pitanju. Drugim rečima, pravo na imovinu ne podrazumeva i pravo na sticanje imovine (vidi presudu ESLjP *Marckx protiv Belgije*, presuda od 13. juna 1979. godine aplikacija br. 6833/74).
51. Na osnovu svega navedenog, Sud ovaj zahtev podnosioca vidi kao izraz nezadovoljstva činjenicom da je njegov zahtev kojim je tražio ostvarivanje svojih imovinskih prava odbijen kao neosnovan u svim instancama, što u konkretnom slučaju nije direktno a ni indirektno rezultat nedostatka pravičnog suđenja.
52. Dalje, što se tiče ostalih navoda podnosioca zahteva da mu je osporenim odlukama povređeno i pravo garantovano članom 24. [Jednakost pred zakonom], i članom 32. [Pravo na pravno sredstvo], Ustava, Sud zapaža da podnositelj nije posebno obrazložio u čemu se sastoji navodna povreda ovih prava. Naime, Sud ukazuje da podnositelj zahteva, osim svojih navoda, nije ponudio bilo kakve argumente, niti dokaze kojima bi potkrepio ove svoje tvrdnje, odnosno koji bi ukazali da je povreda navedenih prava moguća u predmetnom postupku. Na osnovu toga proizilazi da nema ni elemenata koji *prima facie* ukazuju da bi bilo potrebno njihovo meritorno ispitivanje.
53. Sud smatra da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih

Ustavom i EKLjP. Ta ocena je u skladu sa nadležnošću Suda (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, od 5. decembra 2013. godine).

54. Kao rezime, Sud smatra da podnositelj zahteva nije potkrepio svoje tvrdnje niti je podneo bilo koji *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLjP.
55. Dakle, zahtev podnosioca je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglaši neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) d) i (2) (b) Poslovnika o radu.

Zahtev za privremenom merom

56. Sud podseća da je podnositelj zahteva takođe tražio od Suda da uvede privremenu meru kojom bi se presuda [GSK-KPA-A-158/2015] Žalbenog veća KAI, stavila van snage. Međutim, podnositelj u obrazloženju svog zahteva nije ni jednom rečenicom objasnio zašto bi jedna takva radnja Suda bila neophodna.
57. U tom smislu, Sud se poziva na član 27. [Privremene mere] Zakona, koji propisuje:
 1. “*Ustavni sud po službenoj dužnosti ili na zahtev stranke može doneti odluku o primeni privremenim mera u odnosu na neko pitanje koje je predmet postupka, ukoliko su te mere neophodne za otklanjanje rizika ili nepopravljive štete, ili je preuzimanje ovakvih privremenih mera u javnom interesu.*”
58. Sud se poziva i na pravilo 55 (4) Poslovnika, koje propisuje:

“Veće za razmatranje pre davanja preporuke za odobrenje zahteva za uvođenje privremenih mera utvrđuje da:

“(a) je strana koja zahteva uvođenje privremenih mera pokazala prima facie slučaj o merodavnosti predmeta i, ukoliko prihvatljivost još uvek nije utvrđena, prima facie slučaj o prihvatljivosti predmeta;
(...)
Ukoliko strana koja zahteva privremene mere nije pokazala potrebne prikaze, Veće za razmatranje treba da preporuči odbijanje zahteva.”
59. Sud ponavlja zaključak da je zahtev podnosioca proglašen neprihvatljivim, kao očigledno neosnovan jer podnositelj nije podneo nikakav *prima facie* dokaz o prihvatljivosti zahteva.
60. Dakle, u skladu sa članom 116.2 Ustava, članom 27.1 Zakona i pravilom 55 (4) Poslovnika, zahtev za privremenu meru se odbija, kao neosnovan.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 27.1 Zakona i pravilima 36 (1) (c), (d) i 36 (2) (b), 55 (4) Poslovnika o radu, na zasedanju održanom 28. maja 2018. godine je jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za privremenu meru;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gérxhaliu-Krasniqi

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi

